

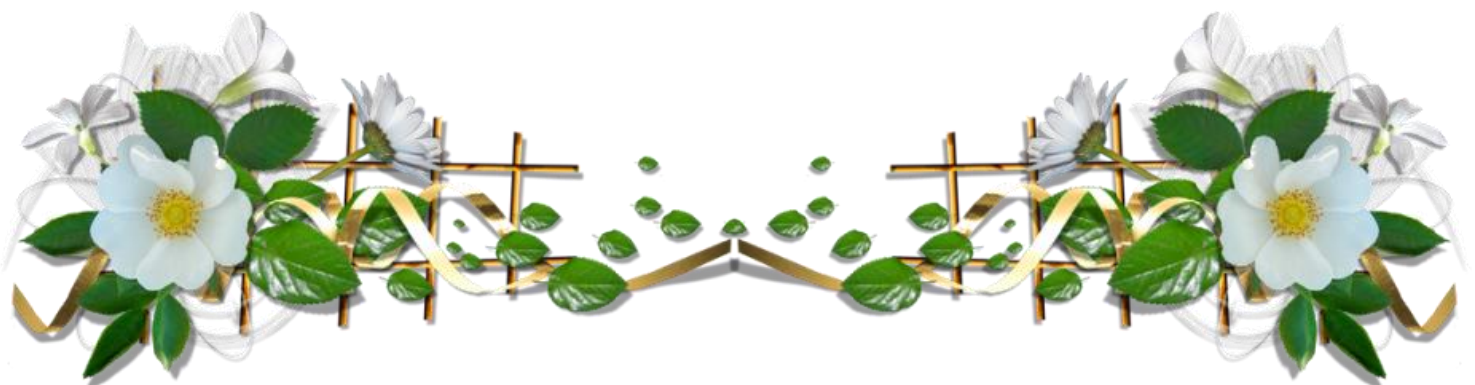
ทะเบียนเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตำบลหนองหล่ม อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

โดย

งานการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม

พระธาตุแม่ยี่ง วัดพระธาตุแม่ยี่ง

ประวัติพระธาตุแม่ยี่ง

พระธาตุองค์นี้ ได้สร้างขึ้นครั้งแรก ตามประวัติเดิมกล่าวว่า พระนางจามเทวีแห่งเมืองหริภุญชัยหรือจังหวัดลำพูนในปัจจุบัน ได้เดินทางมาทำธุระ ณ เมืองเขลางค์นคร(จังหวัดลำปางในปัจจุบัน) ระหว่างทางที่พระนางจามเทวีเสด็จมา พระนางก็ได้สร้างพระวิหารไว้หลังหนึ่ง ที่วัดพระธาตุลำปางหลวง (ปัจจุบันพระวิหารจามเทวีก็ยังมีไว้ให้ดูอยู่) ต่อมาพระนางจามเทวี ก็ได้เดินทางมาตาม “สันมะเทวี” และ เป็นระยะทางมาจนถึงเขตตำบลหนองหล่ม ถึงบ้านแม่ยี่ง ก็ได้มาสร้างพระธาตุเจดีย์องค์เล็ก ๆ ไว้ติดกับลำห้วยแม่ยี่ง ก็ได้มาสร้างพระธาตุแม่ยี่งองค์นี้ขึ้นให้ชาวตำบลหนองหล่ม ได้ไปนมัสการทุกปี

จนกระทั่งพระธาตุที่พระนางจามเทวีสร้างขึ้น ได้ชำรุดทรุดโทรมลง ต่อมาในปี พ.ศ. 2474 ได้มีพระครูบานันทา นันโท แห่งวัดทุ่งม่านใต้ ได้ปฏิสังขรณ์ก่อสร้างขึ้นมาอีกครั้ง แต่พระธาตุองค์นี้อยู่ได้ประมาณ 1 ปีเศษ ก็ได้ชำรุดหักพังมาอีกครั้ง ต่อจากนั้นมาเป็นระยะเวลาจนกระทั่งปี พ.ศ. 2516 ได้มีพ่ออาจารย์หนานแสน เครือตา บ้านหลังก้าน ก็ได้มาหารือกับผู้ใหญ่บ้านแม่ยี่ง คือพ่อหนานโม๊ะ วงศ์แก้ว พร้อมกับผู้ช่วยและกรรมการในหมู่บ้านแม่ยี่ง พร้อมทั้ง พระศรีรัตน ปิยะสีโร (เจ้าอาวาสวัดแม่ยี่งในขณะนั้น) จากการปรึกษาหารือจึงได้เดินจึงได้เดินทางไปนิมนต์ ท่านครูบาชุ่ม โพธิโก วัดชัยมงคล จังหวัดลำพูน ได้มาเป็นองค์ประธาน สร้างพระธาตุองค์นี้ขึ้น ท่านครูบาชุ่ม ได้ติดตามประวัติเดิมว่า พระธาตุองค์นี้พระนางจามเทวีได้สร้างขึ้น จึงได้ปรึกษากำนันทอน มาละใจ กำนันตำบลหนองหล่ม โดยขอเอาชื่อแม่หลวงคำ มาละใจ ซึ่งเป็นภรรยาของท่านกำนัน มาเป็นประธานปฏิสังขรณ์องค์พระธาตุองค์นี้ขึ้นมาจนเป็นผลสำเร็จ จึงได้ปรึกษากันตั้งประเพณีสงฆ์พระธาตุขึ้นในเดือนแปดเหนือ เพ็ญขึ้น 15 ค่ำ (เดือนแปดเป็ง) ซึ่งตรงกับวันวิสาขบูชาของทุกปี ประเพณีสงฆ์พระธาตุนี้ได้ปฏิบัติกันมาสืบจนถึงปัจจุบันนี้ หนึ่งเดียวในจังหวัดลำปาง และอาจเป็นหนึ่งเดียวในประเทศไทยที่ผู้หญิงเป็นคนสร้างซึ่งผู้ชายสร้างแล้วก็ล้มมาตลอด ในฐานะผมเป็นคนในหมู่บ้านนั้นก็อยากเชิญชวนไปเที่ยวดูความสวยงามของพระธาตุและความเก่าแก่ที่คู่ควรสักการะขององค์พระธาตุครับและที่สำคัญขอเรียนเชิญร่วมเป็นเจ้าภาพสร้างพระวิหารหลังใหม่ของบ้านแม่ยี่งซึ่งดำเนินการสร้างมาได้ 80% แล้วครับแต่ยังขาดปัจจัยอีกมากครับ สนใจร่วมทำบุญติดต่อเจ้าอาวาสวัดแม่ยี่งได้เลยนะครับอย่าลืมทุกๆปีจะมีงานสงฆ์พระธาตุ ในเดือนแปดเหนือ เพ็ญขึ้น 15 ค่ำ (เดือนแปดเป็ง)ซึ่งตรงกับวันวิสาขบูชาของทุกปี

การเข้ายาเมือง (สมุนไพรพื้นบ้าน)

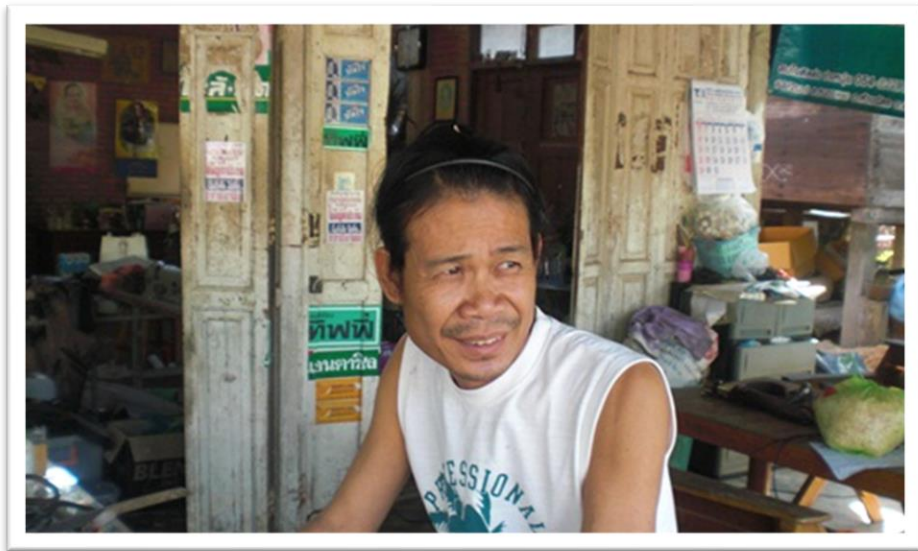
การเข้ายาเมือง โดยแม่หลวงไผ่แก้ว วงศ์ปิง

การเข้ายาเมือง (สมุนไพรพื้นบ้าน) นี้ทำโดยแม่หลวงไผ่แก้ว วงศ์ปิง อยู่บ้านเลขที่ 131 หมู่ 3 บ้านหลังก้าน ตำบลหนองหล่ม อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง แม่หลวงไผ่แก้ว วงศ์ปิงได้ทำการเข้ายาเมืองเอง เป็นยาสำหรับแก้ลมต่าง ๆ โดยเฉพาะสตรีคลอดบุตรใหม่ สามารถใช้เป็นยาแก้ลมผัดเดือนได้ ซึ่งแม่หลวงไผ่แก้ว วงศ์ปิง ได้สืบทอดภูมิปัญญา มาจาก พ่อปู่เย็น เชื้อไทย ซึ่งได้เสียชีวิตไปแล้ว ด้วยวัย 92 ปี พ่อปู่เย็น เชื้อไทย เคยเป็นหมอในโรงพยาบาล แวนเซมวูช มาก่อน และได้ลาออกมาเป็นหมอพื้นบ้าน โดยเฉพาะเป็นหมอบำบัดเด็ก เมื่อท่านได้เสียชีวิต แม่หลวงไผ่แก้ว วงศ์ปิง ซึ่งเป็นลูกหลานจึงเข้ามารับมรดกทางภูมิปัญญาของท่าน โดยทางการเข้ายา เพื่อใช้แก้การเป็นลม ลมผัดเดือนของสตรีคลอดบุตร และอื่นๆ อีกมากมาย โดยมีตัวยาดังนี้

1. ขมิ้น	2. ข่า	3. ปูเลย	4. ดีปลี	5. ผักหนอง (ใบบัวบก)
6. ฮ่อมเกี้ยว	7. ผักเผ็ด	ฯลฯ		

นอกจากภูมิปัญญาด้านการเข้ายาแล้ว แม่หลวงไผ่แก้ว วงศ์ปิง ยังได้สืบทอดภูมิปัญญาไทยอีกอย่างหนึ่ง คือ เครื่องโหมยา แบบสมัยโบราณ ตกทอดมาจากพ่อปู่เย็น เชื้อไทย อีกด้วย

กลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องหนังบ้านหนองขาม

ชื่อ นายชุมพล ทวีวัฒน์ เกิดวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2507

การศึกษา - ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านศาลา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
 - มศ.1 - มศ.3 โรงเรียนแม่ริมวิทยาคม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
 - ม.ปลาย ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ที่อยู่ปัจจุบัน 63/2 หมู่ที่ 6 ตำบลหนองหล่ม อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ประวัติการทำงาน มีประสบการณ์เกี่ยวกับเครื่องหนัง เป็นเวลา 22 ปี โดยทำงานอยู่ที่ร้าน เครื่องหนังลำปาง

ประวัติชีวิตส่วนตัวและผลงาน

- เป็นผู้ก่อตั้งกลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องหนังบ้านหนองขาม เป็นผลิตภัณฑ์เกี่ยวเนื่องกับจังหวัดลำปาง ได้รับ ตรามาตรฐานผลิตภัณฑ์ของลำปาง
- สามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและครอบครัว สร้างรายได้ให้กับครอบครัว เป็นอาชีพเสริมให้กับ ประชากรในหมู่บ้าน เป็นสินค้า 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ของตำบลหนองหล่ม

ศิลปะ ภาพวาด ด้านงานปูนปั้น ด้านการทำกระถางขนาดใหญ่

ข้อมูลประวัติส่วนตัว

ชื่อ นายบุญมี ไชยมงคล เกิด วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2507

ปัจจุบันอยู่ที่ / สถานที่ติดต่อ 31 หมู่ที่ 5 ตำบลหนองหล่ม อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

คติในการทำงาน 1. คิดดี ทำดี มีคุณธรรม 2. ได้ยินกับหู ได้ดูกับตา พิจารณาวิเคราะห์ วิจัยในใจ

ประวัติการศึกษา

- ศึกษาระดับประถมศึกษา ณ โรงเรียนทุ่งหนองขาม และชอบงานศิลปะตั้งแต่เด็ก เช่น วาดภาพ
- ศึกษาหลักสูตรระยะสั้น (90วัน) ในหลักสูตรช่างซ่อมมอเตอร์ไซด์
- ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ กศน.ห้างฉัตร

ประสบการณ์การทำงาน

ปี พ.ศ.2534 เริ่มงานเกี่ยวกับการทำขบวนกระถาง

1. ปี พ.ศ. 2535 ได้รับรางวัลชนะเลิศ อันดับที่ 1 ในระดับอำเภอที่อำเภอห้างฉัตร
2. ปี พ.ศ. 2535 ได้รับรางวัลชนะเลิศ อันดับที่ 3 ในระดับจังหวัด ที่จังหวัดลำปาง
3. ปี พ.ศ. 2546 ได้ทำขบวนกระถางให้มหาวิทยาลัยโยนก เป็นตัวแทนจังหวัดไปประกวดที่ กรุงเทพฯ ได้รับรางวัลชนะเลิศ อันดับที่ 3 และได้รับรางวัลมาอย่างต่อเนื่อง ฯลฯ

ปัจจุบัน ทำงานเกี่ยวกับศิลปะ ด้านภาพวาด ด้านงานปูนปั้น ด้านการทำกระถางขนาดใหญ่มาโดยตลอด

ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนตำบลหนองหล่ม (กลุ่มเพาะเห็ดอินทรีย์บ้านหัวทุ่ง)

ประวัติและความเป็นมาของกลุ่มเพาะเห็ดบ้านหัวทุ่ง

หมู่บ้านหัวทุ่งร่วมมือกับ กศน.ตำบลหนองหล่ม ได้ดำเนินงานโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนตำบลหนองหล่ม ในการฝึกวิชาชีพการเพาะเห็ดนางฟ้า-นางรม ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2555 จนถึงปัจจุบัน ผลการดำเนินงานสมาชิกในกลุ่มสามารถทำอาชีพเพาะเห็ด สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับตนเอง และกลุ่ม มีงานในการอบรมฯ และสามารถจัดตั้งกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนได้ในปีงบประมาณ 2557 มีการสร้างโรงเรือนเพาะ ก่อสร้างห้องสำหรับแช่เนื้อเห็ดขึ้นมาโดยเฉพาะ อีกทั้ง ยังได้มีหม้อนึ่งแรงดันสำหรับนึ่งเมล็ดข้าวฟ่าง เพื่อใช้สำหรับการเพาะเนื้อเห็ด เพราะสมาชิกในกลุ่มมีความต้องการเชื้อเห็ดเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย และในปีงบประมาณ 2558 กรมวิชาการเกษตรได้รับรองให้เห็ดของกลุ่มเพาะเห็ดปลอดภัยได้รับรองมาตรฐาน (GAP) กลุ่มได้มีการดำเนินกิจกรรมการเพาะเห็ดอย่างต่อเนื่องสามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มเพาะเห็ดบ้านหัวทุ่ง และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนตำบลหนองหล่ม (กลุ่มเพาะเห็ดอินทรีย์บ้านหัวทุ่ง) ได้ดำเนินงานในโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน มีผลิตภัณฑ์จากศูนย์ฝึกอาชีพดังนี้

1. ดอกเห็ดนางฟ้า-นางรมสด ราคา กิโลกรัมละ 40 - 50 บาท
2. ก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้า-นางรม ราคาก้อนละ 6 บาท
3. ปุ๋ยหมักจากก้อนเชื้อเห็ดเก่า ราคาถุงละ 20 บาท
4. ข้าวเกรียบเห็ด ราคาถุงละ 10 บาท
5. เห็ดสวรรค์ ราคาถุงละ 20 บาท
6. น้ำพริกเห็ด ราคากระปุกละ 20 บาท
7. ขนมน้ำยาเห็ด ราคาชุดละ 20 บาท
8. เห็ดทอดกรอบ ราคาชุดละ 20 บาท

ไม้กวาดทางมะพร้าว

ประวัติส่วนตัว

ชื่อนายปั่น ต้อยศ เกิดวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2481
ปัจจุบันอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 137 ม.9 ต. หนองหล่ม
อ. ห้างฉัตร จ. ลำปาง
จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียน
บ้านป่าไคร้

ประสบการณ์การทำงาน

มีประสบการณ์การทำไม้กวาดทางมะพร้าว เป็นเวลา 10 ปี โดยทำประจำอยู่ที่บ้าน ทำกลุ่มจักสาน เป็นเวลา 10 ปี

ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ นายภักดี สกุล หลวงคำฝั้น

เกิดวันที่ 4 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2496

ที่อยู่ 82 หมู่ที่ 3 บ้านหลังก้าน ตำบลหนองหล่ม

อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ประวัติการศึกษา

- ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านหลังก้าน
- มัธยมศึกษา โรงเรียนห้างฉัตรวิทยา อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ประวัติการทำงาน

- ปี พ.ศ. 2511 - 2519 งานเหมืองแร่จังหวัดเพชรบุรี ตำแหน่งพนักงานขับเครื่องจักรกลหนักแทรกเตอร์
- ปี พ.ศ. 2520 - 2541 เป็นพนักงานขับรถธนาคาร BBC
- ปี พ.ศ. 2543 - 2545 เป็นพนักงานขับรถ สมาชิกสภาจังหวัดสระแก้ว
- ปี พ.ศ. 2545 - ปัจจุบัน ทำงานด้านการเกษตร และทำโรงงานสุรากลั่นชุมชน

ผลงานที่น่าภาคภูมิใจ

- ผลิตสุรากลั่นชุมชน ส่งขายเป็นรายได้สม่ำเสมอ

ความรู้ความสามารถพิเศษ

- มีความรู้ความเข้าใจในด้านช่างยนต์ การเกษตร และผลิตสุรากลั่นชุมชน

อื่น ๆ

- เป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม และอาสาภัย้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม

คติในการทำงาน

- ทำงานด้วยความมุ่งมั่น ทำงานให้ดีที่สุด

ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ **นายจักรพงษ์ สกุล วงศ์คำ**

เกิดวันที่ 2 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2502

ที่อยู่ - หมู่ที่ 34 บ้านป่าไคร้ใต้ ตำบลหนองหล่ม

อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ความรู้ความสามารถทางด้าน การทำเชื้อเห็ด

ประวัติการศึกษา

- ประถมศึกษา โรงเรียนป่าไคร้ใต้ ต.หนองหล่ม
อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
- มัธยมศึกษา โรงเรียนห้างฉัตรวิทยา

วุฒิการศึกษา อื่น ๆ ปริญญาตรี ม.สุโขทัยธรรมมาธิราช

ประวัติการทำงาน

- ผู้ใหญ่บ้าน บ้านป่าไคร้ใต้ ลำปาง
- รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม
- วิทยากรอบรมการทำเชื้อเห็ด

ผลงานที่น่าภาคภูมิใจ

- ประธานกลุ่มเกษตรกรตำบลหนองหล่ม

ความรู้ความสามารถพิเศษ

- เพาะเชื้อเห็ดได้หลายชนิด

อื่น ๆ

- เป็นวิทยากรให้ความรู้การทำเชื้อเห็ด

คติในการทำงาน

- ทำงานเพื่อชุมชน

ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ นายจตุพร สกุล ต้อยศ

เกิดวันที่ 5 เดือน มกราคม พ.ศ. 2518

ที่อยู่ 157 หมู่ที่ 1 บ้านป่าไคร้ใต้ ตำบลหนองหล่ม
อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง

ความรู้ความสามารถทางด้าน ตีกองปู่จา

ประวัติการศึกษา

- ประถมศึกษา โรงเรียนป่าไคร้ใต้ ต.หนองหล่ม อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง
- มัธยมศึกษา โรงเรียนห้วยฉัตรวิทยา อ.ห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง

วุฒิการศึกษา อื่น ๆ ครุศาสตรบัณฑิต

ประวัติการทำงาน

- บัณฑิตอาสา
- บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน
- สถานีทดลองพืชสวนห้วยฉัตร
- ช่างเทคนิค
- แห่งผู้ป่วย ในตำบลหนองหล่ม และพื้นที่ใกล้เคียง

ผลงานที่น่าภาคภูมิใจ

- ชนะเลิศ การแข่งขันตีกองปู่จา จังหวัดลำปาง 4 ปีซ้อน คือ
- รางวัลชนะเลิศการแข่งขันตีกองปู่จาอำเภอห้วยฉัตร ปี พ.ศ. 2548
- รางวัลชนะเลิศการแข่งขันตีกองปู่จาจังหวัดลำปาง ปี พ.ศ. 2549
- รางวัลระดับเหรียญทอง การแข่งขันตีกองปู่จาจังหวัดลำปาง ปี พ.ศ. 2551
- รางวัลชนะเลิศการแข่งขันตีกองปู่จาจังหวัดลำปาง ปี พ.ศ. 2552
- สอนการตีกองปู่จา โรงเรียนห้วยฉัตรวิทยา ชุมนุมตีกองปู่จา และรายวิชา ส 30211 ภูมิปัญญาล้านนา

ความรู้ความสามารถพิเศษ

- ตีกองปู่จา ตีแส้ ตีฉาบ และแห่พื้นเมือง
- สามารถฟ้อนเงี้ยวได้